

Ovatko puolueet tosissaan luontokadon pysäyttämässä?

Ympäristöjärjestöjen eduskuntapuolueille tekemän kyselyn tulokset 1.3.2023

Tuleva hallituskausi on ratkaiseva, jotta luontokato voidaan pysäyttää. Eduskuntapuolueiden sitoumuksissa luontokadon ja ilmastokriisin pysäyttämiseksi on suuria eroja, selviää ympäristöjärjestöjen puoluekyselystä.

Eduskuntapuolueet, joilla on enemmän kuin yksi kansanedustaja, vastasivat Birdlifen, Greenpeacen, Luonto-Liiton, Suomen luonnonsuojeluliiton ja WWF Suomen kyselyyn helmikuussa 2023. Kysymykset lähetettiin puoluetoimistoihin.

Puolueiden vastaukset pisteytettiin seuraavasti:
kyllä= 1 piste, ei kantaa= 0 pistettä, ei= 0 pistettä
Kysymyksen 2b ja 11 maksimipistemäärä oli 2.

Vastaukset ympäristöjärjestöjen kysymyksiin

KYLLÄ ● EI ● EI KANTAA ●		VAS	SDP	VIHR	KESK	RKP	KD	KOK	PS
1	Luonnonsuojelun rahoitusta kasvatetaan ja luontopaneelin ehdotuksen mukaisesti ¹ se sidotaan bruttokansantuotteeseen siten, että vähintään 0,5%-1,0 % BKT:n pitkäaikaisesta tasosta ohjataan luonnon tilaa parantaviin suojele- ja ennallistamistoimiin.	●	●	●	●	●	●	●	●

KYLLÄ ● EI ● EI KANTAA ●		VAS	SDP	VIHR	KESK	RKP	KD	KOK	PS
2a	Tulevalla hallituskaudella vapaaehtoisuuteen perustuvat Helmi-, METSO-, ja Nousu -ohjelmat sekä vesiensuojelun tehostamisohjelma muutetaan pysyviksi	●	●	●	●	●	●	●	●
2b	ja niiden rahoitus moninkertaistetaan	X		X					
	vähintään kaksinkertaistetaan					X			
	pidetään ennallaan		X		X		X	X	X
	vähennetään								

KYLLÄ ● EI ● EI KANTAA ●		VAS	SDP	VIHR	KESK	RKP	KD	KOK	PS
3a	Metsien suojelua valtion mailla lisätään Suomen biodiversiteettisitoumusten edellyttämällä tavalla, jolloin kaikki valtion mailla olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät suojellaan ² .	●	●	●	●	●	●	●	●
3b	Metsien suojelua valtion mailla lisätään Suomen biodiversiteettisitoumusten edellyttämällä tavalla, jolloin lakisääteisesti suojeltujen metsäalueiden määrää kasvatetaan kaiken kaikkiaan valtion mailla vähintään 500 000 hehtaarilla vuoteen 2035 mennessä, 10 % tiukan suojelun tavoitteen täyttämiseksi. ³	●	●	●	●	●	●	●	●

¹ <https://luontopaneeli.fi/ajankohtaista/luontopaneeli-seuraava-hallituskausi-on-kriittinen-luontokadon-pysayttamiseksi/>

² https://www.sll.fi/app/uploads/2022/03/1f4c4435-luonnonmetsa_raportti_2022.pdf

³ EU:n biodiversiteettistrategian myötä jäsenmaat ovat sitoutuneet siihen, että vuoteen 2030 mennessä 30 prosenttia EU:n maa-alueista ja 30 % merialueista on oikeudellisen suojelun piirissä, mistä tiukasti suojeltua vähintään kolmannes, eli 10 %, mukaan lukien kaikki jäljellä olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät. Suomen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian luonnoksen mukaan suojellun metsämaan pinta-alan kasvattaminen 10 prosenttiin edellyttäisi noin 630 000 hehtaarin lisäsuojelua, mistä vapaaehtoisesta suojelusta kertyneen kokemuksen pohjalta noin 100 000 hehtaaria voisi kohdistua yksityismaille ja hieman yli 500 000 hehtaaria valtion maille. Ks <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?proposalId=ef02b76f-1dc3-46f4-883a-3b3e2f526eff&attachmentId=19957>

KYLLÄ ● EI ● EI KANTAA ●		VAS	SDP	VIHR	KESK	RKP	KD	KOK	PS
4	Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma päivitetään niin, että lisätoimien avulla Suomi kasvattaa hiilinieluja EU:n LULUCF-asetuksen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.	●	●	●	●	●	●	●	●
5	Säädetään ilmastolakia vastaava luontolaki varmistamaan kansainvälisten biodiversiteettitavoitteiden saavuttaminen Suomessa. Lakiin kirjataan sitovat tavoitteet sekä tavoitteiden toteutumisen suunnittelu- ja seurantajärjestelmä.	●	●	●	●	●	●	●	●
6	Vesilainsäädännön päivitys vesiputedirektiivin mukaiseksi viedään loppuun niin, että vanhoja vesilupia voidaan päivittää [esimerkiksi kalan kulun parantamiseksi voimalaitospadoissa].	●	●	●	●	●	●	●	●
7	Metsälaki uudistetaan tukemaan ilmasto- ja luontotavoitteiden toteutumista. Onnistuneessa uudistuksessa säädetään Luontopaneelin ehdotuksen ⁴ mukaisesti mm. turvemaiden eli suometsien avohakkuukiellosta, metsien pidemmistä kiertoajoista ja poistetaan vähäisyysvaatimus erityisen tärkeiden elinympäristöjen määrittelystä.	●	●	●	●	●	●	●	●
8	Metsähallituksen tuloutustavoitetta lasketaan merkittävästi niin, että hakkuumäärät valtion omissa metsissä voidaan saattaa ilmasto- ja luontotavoitteiden kannalta kestävä tasolle.	●	●	●	●	●	●	●	●
9	Hakkuumääriä yksityisillä mailla hillitään luomalla metsänomistajille aito, taloudellisesti houkutteleva vaihtoehto hakkuille, esimerkiksi luonnonarvokaupan, hiilikorvausjärjestelmän ja kestäviin hakkuutasoihin sidotun hakkuuveron yhdistelmällä. ⁵	●	●	●	●	●	●	●	●

⁴ <https://luontopaneeli.fi/wp-content/uploads/2022/06/luontopaneelin-julkaisuja-2-2022-kohti-luontoviisasta-suomea.pdf>

⁵ Kestävyyspaneeelin Mikko Mönkkösen ehdotus: https://www.kestavyyspaneeeli.fi/blog_post/metsien-hakkuuta-olisi-syyta-vahentaa-mutta-miten/

KYLLÄ EI EI KANTAA 		VAS	SDP	VIHR	KESK	RKP	KD	KOK	PS
10	Metsäkatoa hillitsemään asetetaan sekä rakentamista että pellonraivauksista koskeva maankäytönmuutosmaksu.								
11	Kansallispuistoverkoston kehittäminen siten, että sekä kansallispuistojen määrä että suojeltu pinta-ala kasvaa.								
12	Ympäristöministeriö säilytetään itsenäisenä ministeriönä.								
13	Kootaan valtion ympäristöhallinto ELY-keskuksista ja aluehallintovirastoista yhteen virastoon.								
14	Valtion budjettiin tehdään systemaattinen läpikäynti ympäristölle haitallisten tukien tunnistamiseksi, poistamiseksi ja uudelleensuuntaamiseksi ympäristöä hyödyttäviin toimiin.								
15	Puunpolton verotuki poistetaan.								
16	Turpeen ja fossiilisten polttoaineiden käytölle asetetaan päättymispäivämäärät siten, että turpeesta luovutaan mahdollisimman nopeasti ja Suomesta tulee kokonaan fossiilivapaa 2030-luvulla.								
17	Maatalouspolitiikassa suositaan luonnon monimuotoisuutta ja ilmastohyötyjä tuottavia viljelykäytäntöjä ja ruokavaliota.								
18	Eläinperäisten elintarvikkeiden käyttö vähintään puolitetaan julkisissa hankinnoissa hallituskauden loppuun mennessä.								
19	Varmistetaan luonnonvarojen ylikulutuksen hillitseminen asettamalla tavoite neitseellisten luonnonvarojen kulutuksen vähentämiselle ja ulottamalla se myös vientiteollisuuteen.								

Arvio puolueiden sitoutumisesta järjestöjen hallitusohjelmaehdotuksiin

VIHREÄT

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 22/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- Vihreät on sitoutunut luonnonsuojelun rahoituksen kasvattamiseen ja sitoisivat sen BKT:hen. Puolue sitoutuu kasvattamaan lakisääteisesti suojeltujen metsäalueiden määrää valtion mailla vähintään 500 000 hehtaarilla vuoteen 2035 mennessä ja suojelemaan valtion mailla olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät.
- Vihreät sitoutuu säätämään ilmastolakia vastaavan luontolain ja päivittäisi metsä- ja vesilakia.
- Vihreät sitoutuu hiilinielujen pelastamiseen päivittämällä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tulevalla hallituskaudella. Puolue ottaisi käyttöön rakentamista ja pellonraivausta koskevan maankäytön muutosmaksun.

Nosto puolueen muista linjauksista: Vihreiden mielestä metsien hakkuut eivät ole kestäväällä tasolla [[HS 15.2.2023](#)]. Puolue on valmis vähentämään hakkuita [[MT 11.1.2023](#)]

Kiteytys puolueen luontositoumuksista: "Vihreät on sitoutunut erittäin vahvasti tehokkaisiin ilmasto- ja luontotoimiin."

VASEMMISTOLIITTO

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 21/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- Vasemmistoliitto sitoutuu luonnonsuojelun rahoituksen kasvattamiseen ja sen sitomiseen BKT:hen. Puolue sitoutuu kasvattamaan lakisääteisesti suojeltujen metsäalueiden määrää valtion mailla vähintään 500 000 hehtaarilla vuoteen 2035 mennessä ja suojelemaan valtion mailla olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät.
- Vasemmistoliitto sitoutuu säätämään ilmastolakia vastaavan luontolain ja päivittäisi metsä- ja vesilakia.
- Vasemmistoliitto sitoutuu hiilinielujen pelastamiseen päivittämällä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tulevalla hallituskaudella. Puolue esimerkiksi alentaisi Metsähallituksen tuloutustavoitetta.

Tärkein kehittämiskohde:

Vasemmistoliitto ei ota kantaa ympäristöhallinnon yhdistämiseen, mutta kannattaa luvituksessa yhden luukun periaatetta. Vasemmistoliiton linjauksen toteuttamiseksi käytännön ratkaisu olisi ympäristöhallinnon yhdistäminen yhteen virastoon.

Nosto puolueen muista linjauksista: Vasemmistoliiton mielestä metsien hakkuut eivät ole kestäväällä tasolla [[HS 15.2.2023](#)]. Puolue on valmis vähentämään hakkuita [[MT 11.1.2023](#)]

Kiteytys puolueen luontositoumuksista: "Vasemmistoliitto on sitoutunut erittäin vahvasti tehokkaisiin ilmasto- ja luontotoimiin."

KOKOOMUS

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 12/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- Kokoomus sitoutuu lisäämään metsien suojelua valtion mailla suojelemalla biodiversiteettisitoumusten mukaisesti kaikki valtion mailla olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät.
- Kokoomus sitoutuu maankäytön ilmastosuunnitelman päivittämiseen tulevalla hallituskaudella niin, että lisätoimien avulla Suomi kasvattaa hiilinieluja EU:n LULUCF-asetuksen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035. Lisäksi puolue sitoutuu hillitsemään hakkuumääriä yksityisillä mailla luomalla maanomistajalle vaihtoehtoja.
- Kokoomus sitoutuu luonnonvarojen ylikulutuksen hillitsemiseen asettamalla tavoite neitseellisten luonnonvarojen kulutuksen vähentämiselle.

Kolme tärkeintä kehittämiskohdetta:

1. Kokoomuksen tulee sitoutua luonnonsuojelun rahoituksen kasvattamiseen ja sitomiseen BKT:hen Luontopaneelin ehdotuksen mukaisesti, mukaan lukien vapaaehtoisuuteen perustuvien suojeluohjelmien rahoituksen moninkertaistaminen.
2. Kokoomuksen tulee sitoutua Metsähallituksen tuloutustavoitteen alentamiseen.
3. Kokoomuksen tulee sitoutua ilmastolakia vastaavan luontolain säätämiseen.

Nosto puolueen muista linjauksista: Kokoomus kannattaa valtion maiden metsien lisäsuojelua [[Yle 23.1.2023](#)]. Puolueen mielestä Metsähallituksen tuottotavoitetta voisi laskea [[HS 15.2.2023](#)], mikä on ristiriidassa tämän kyselyn vastausten kanssa.

Kiteytys puolueen luontositoumuksista: "Kokoomus sitoutuu valtion vanhojen metsien suojeluun sekä hiilinielujen pelastamiseen. Puolue ei kuitenkaan ole valmis kasvattamaan luonnonsuojelun rahoitusta tai kehittämään lainsäädäntöä riittävästi luontokadon pysäyttämiseksi."

SOSIALIDEMOKRAATIT

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 10/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- Sosialidemokraatit sitoutuvat säätämään ilmastolakia vastaavan luontolain.
- Sosialidemokraatit sitoutuvat suojelemaan kaikki valtion mailla olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät sekä hakkuiden vähentämiseen valtion mailla.
- Sosialidemokraatit sitoutuvat päivittämään maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman niin, että lisätoimien avulla Suomi kasvattaa hiilinieluja EU:n LULUCF-asetuksen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.

Kolme tärkeintä kehittämiskohdetta:

1. Sosialidemokraattien tulee sitoutua luonnonsuojelun rahoituksen kasvattamiseen ja sitomiseen BKT:hen Luontopaneelin ehdotuksen mukaisesti, mukaan lukien vapaaehtoisuuteen perustuvien suojeluohjelmien rahoituksen moninkertaistaminen.

Nosto puolueen muista linjauksista: Sosialidemokraatit kannattavat valtion maiden metsien lisäsuojelua [[Yle 23.1.2023](#)]. Puolueen mielestä hakkuut eivät ole kestäväällä tasolla [[HS 15.2.2023](#)], ja se on vaaliohjelmassaan sitoutunut metsälain uudistamiseen, mikä on ristiriidassa tämän kyselyn vastausten kanssa.

Kiteytys puolueen luontositoumuksista:
“Sosialidemokraattien vastauksissa positiivista on sitoutuminen hiilinielujen pelastamiseen, valtion vanhojen metsien suojeluun, lakien muuttamiseen ja uusien säätämiseen luonnon suojelemiseksi. Puolue ei kuitenkaan sitoudu luonnonsuojelurahoituksen nostamiseen tasolle, jolla luontokato voidaan pysäyttää.

2. Sosialidemokraattien tulee sitoutua lakisääteisesti suojeltujen metsäalueiden määrän kasvattamiseen valtion mailla vähintään 500 000 hehtaarilla vuoteen 2035 mennessä, 10 % tiukan suojelun tavoitteen täyttämiseksi.
3. Sosialidemokraattien tulee sitoutua puun polton verotuen poistamiseen.

SUOMEN RUOTSALAINEN KANSANPUOLUE

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 9/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- RKP sitoutuu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman päivittämiseen niin, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.
- RKP sitoutuu vapaaehtoisuuteen perustuvien Helmi-, METSO-, ja Nousu -ohjelmien sekä vesiensuojelun tehostamisohjelman muuttamiseen pysyviksi ja rahoituksen kaksinkertaistamiseen tulevilla vaalikaudella.
- RKP sitoutuu luontokatoa hillitsevän rakentamista ja pellonraivaamista koskevan maankäytönmuutoksen käyttööön ottamiseen.

Kolme tärkeintä kehittämiskohdetta:

1. RKP:n tulee sitoutua moninkertaistamaan luonnonsuojelun rahoitus ja sitomaan se bruttokansantuotteeseen Luontopaneelin ehdotuksen mukaisesti.
2. RKP:n tulee sitoutua ilmastolakia vastaavan luontolain säätämiseen.
3. RKP:n tulee sitoutua suojelemaan valtion mailla olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät.

Nosto puolueen muista linjauksista:
RKP ei ota kantaa valtion maiden metsien lisäsuojeluun [[Yle 23.1.2023](#)].

Kiteytys puolueen luontositoumuksista
“Ruotsalainen kansanpuolue kannattaa vapaaehtoisten suojeluohjelmien rahoituksen kaksinkertaistamista ja hiilinielujen pelastamista. Puolue ei kuitenkaan ole valmis suojelemaan valtion vanhoja metsiä tai kehittämään lainsäädäntöä riittävästi.”

KESKUSTA

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 6/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- Keskusta sitoutuu nykyisen ilmastolain tavoitteeseen saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä ja tähän liittyen päivittämään maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman sekä kasvattamaan hiilinieluja.

Nosto puolueen muista linjauksista:
Keskusta ei kannata valtion maiden metsien lisäsuojelua [[Yle 23.1.2023](#)].

- Keskusta sitoutuu vanhojen metsien suojeluun valtion mailla.
- Keskusta sitoutuu vesilainsäädännön päivitykseen vesipuitedirektiivin mukaisesti niin, että vanhoja vesilupia voidaan päivittää ja esimerkiksi kalan kulkua vanhoissa voimalaitospadoissa parannetaan.

Kolme tärkeintä kehittämiskohdetta:

1. Keskustan tulee sitoutua luonnonsuojelurahoituksen kasvattamiseen ja sitomiseen BKT:hen Luontopaneelin ehdotuksen mukaisesti.
2. Keskustan tulee sitoutua lakisääteisesti suojeltujen metsäalueiden määrän kasvattamiseen valtion mailla vähintään 500 000 hehtaarilla vuoteen 2035 mennessä, 10 % tiukan suojelun tavoitteen täyttämiseksi.
3. Keskustan tulee sitoutua ilmastolakia vastaavan luontolain säätämiseen.

Kiteytys puolueen luontositoumuksista:
"Keskusta sitoutuu hiilinielujen pelastamiseen, muttei ehdotettuihin toimiin tavoitteen saavuttamiseksi, kuten hillitsemään hakkuita yksityismailla luomalla metsänomistajille vaihtoehtoja hakkuille ja kehittämällä hintaohjausta. Puolue ei sitoudu luonnonsuojelun rahoituksen kasvattamiseen."

KRISTILLISDEMOKRAATIT

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 5/22

Puolueen kolme vahvuutta:

- Kristillisdemokraatit sitoutuvat kannattamaan tavoitetta valtion ympäristöhallinnon kokoamisesta ELY-keskuksista ja aluehallintovirastoista yhteen virastoon.
- Kristillisdemokraatit sitoutuvat suosimaan maatalouspolitiikassa luonnon monimuotoisuutta ja ilmastotyötyjä tuottavia viljelykäytäntöjä ja ruokavaliota.
- Kristillisdemokraatit on sitoutunut kansallispuistoverkoston kehittämiseen siten, että kansallispuistojen määrä että suojeltu pinta-ala kasvavat.

Kolme tärkeintä kehittämiskohdetta:

1. Kristillisdemokraattien tulee sitoutua luonnonsuojelun rahoituksen lisäämiseen ja sitomaan se BKT:hen Luontopaneelin ehdotuksen mukaisesti.
2. Kristillisdemokraattien tulee sitoutua ilmastolakia vastaavan luontolain säätämiseen.
3. Kristillisdemokraattien tulee sitoutua hiilinielujen pelastamiseen ja päivittää maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma niin, että lisätoimien avulla Suomi kasvattaa hiilinieluja EU:n LULUCF-asetuksen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.

Nosto puolueen muista linjauksista:
Kristillisdemokraatit ei ota kantaa valtion maiden metsien lisäsuojeluun [[Yle 23.1.2023](#)].

Kiteytys puolueen luontositoumuksista:
"Kristillisdemokraatit sitoutuvat joihinkin yksittäisiin luonnontilaa parantaviin toimiin, mutta puolue epäonnistuisi luontokadon sekä ilmastokriisin pysäyttämisessä."

PERUSSUOMALAISET

Sitoutuminen ehdotettuihin toimiin: 1/22

Puolueen vahvuudet:

- Perussuomalaiset sitoutuu vapaaehtoisuuteen perustuvien Helmi-, METSO-, ja Nousu -ohjelmien sekä vesiensuojelun tehostamisohjelman muuttamiseen pysyviksi.

Nosto puolueen muista linjauksista:
Perussuomalaiset ei kannata valtion maiden metsien lisäsuojelua [[Yle 23.1.2023](#)].

Kiteytys puolueen luontositoumuksista:
“Perussuomalaiset eivät ole sitoutuneet ilmasto- ja luontotoimiin. He valitsevat epäonnistumisen luontokadon sekä ilmastokriisin pysäyttämisessä.”

Kolme tärkeintä kehittämiskohdetta:

Perussuomalaiset eivät ole valmiita sitoutumaan mihinkään muihin ehdotettuihin toimiin.

1. Perussuomalaisten tulee sitoutua luonnonsuojelun rahoituksen kasvattamiseen ja sitomiseen BKT:hen Luonto-paneelin ehdotuksen mukaisesti.
2. Perussuomalaisten tulee sitoutua metsien suojelun lisäämiseen valtion mailla biodiversiteettisitoumusten edellyttämällä tavalla.
3. Perussuomalaisten tulee sitoutua hiilinielujen pelastamiseen ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman päivittämiseen niin, että sen lisätoimien avulla Suomi kasvattaa hiilinieluja EU:n LULUCF-asetuksen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035.

Puolueiden politiikan vaikutukset luontokatoon

